

ข้อมูลพื้นฐาน

โครงการขยายผลโครงการหลวงปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติความเป็นมา

ผู้ใหญ่บ้านบ้านปางหินฝน (นายสุทัศน์ มาเมือง) ได้มีหนังสือถึงประธานมูลนิธิโครงการหลวงลงวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2549 เรื่อง ขอขยายเขตบริการมูลนิธิโครงการหลวง โดยขอให้ช่วยดูแลการผลิตพืชผักและให้ความรู้แก่ราษฎรเพื่อให้สามารถผลิตได้มีคุณภาพส่งให้โครงการหลวง

สภาพทั่วไป

ขนาดที่ตั้ง

หมู่บ้านปางหินฝน หมู่ที่ 10 เป็น 1 ในจำนวน 14 หมู่บ้าน ของตำบลปางหินฝน อยู่ห่างจากตัวอำเภอแม่แจ่ม 26 กิโลเมตร ถนนเป็นถนนลาดยางสลับกับอิฐซีเมนต์บล็อกรเป็นช่วง ๆ สภาพดี มีบางช่วงพบดินสไลด์ลงทับถนน โดยมีรถของกรมทางหลวงชนบทกำลังซ่อมแซม ใช้เวลา

เดินทางจากตัวอำเภอถึงหมู่บ้านประมาณ 40 นาที และจากจังหวัดเชียงใหม่ถึงหมู่บ้านประมาณ 2 ชั่วโมง 45 นาที

หมู่บ้านปางหินฝนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แจ่ม ซึ่งกันออกจากเขตอุทยานแห่งชาติแม่โจ้ เมื่อปี 2548 มีพื้นที่ 25 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 15,625 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตลุ่มน้ำชั้น 1 B และชั้น 2

ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นภูเขาและที่ราบเชิงเขา มีความสูงระหว่าง 800-1,500 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง เกษตรกรทำการเกษตรบริเวณเชิงเขาและที่ราบเชิงเขา

ลักษณะดิน

ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง มีลักษณะเป็นดินร่วนซุย มีพืชพรรณขึ้นปกคลุมทั่วไป

ลักษณะภูมิอากาศ

มีอุณหภูมิสูงสุด 39 องศาเซลเซียส ต่ำสุด 12 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ย 25 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝน 1,500 มิลลิเมตรต่อปี

แหล่งน้ำที่สำคัญของโครงการขยายผลโครงการหลวงปางหินฝน

แหล่งน้ำธรรมชาติ

พื้นที่หมู่บ้านปางหินฝน เป็นแหล่งต้นน้ำ ถึง 7 แห่ง ที่สำคัญคือ ห้วยปางหินฝน ซึ่งไหลลงไปตามลำห้วยต่าง ๆ ลงสู่แม่น้ำแม่แจ่ม มีฝายต้นน้ำจำนวน 20 แห่ง สร้างโดยหน่วยจัดการต้นน้ำปางหินฝน ในหมู่บ้านมีน้ำใช้ทั้งในการเกษตรและอุปโภคบริโภคได้ตลอดปี

ป่าไม้

พื้นที่หมู่บ้านปางหินฝนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แจ่ม และอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ (โซน C) พื้นที่ป่าบางส่วนยังคงค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ พบสัตว์ป่า เช่น เก้ง เสือดาว ชะนี และไก่ฟ้า

การคมนาคม

อยู่ห่างจากตัวอำเภอแม่แจ่ม 26 กิโลเมตร ถนนเป็นถนนลาดยางสลับกับอิฐซีเมนต์บล็อกเป็นช่วง ๆ สภาพดี มีบางช่วงพบดินสไลด์ลงทับถนน ใช้เวลาเดินทางจากตัวอำเภอถึงหมู่บ้านประมาณ 40 นาที และจากจังหวัดเชียงใหม่ถึงหมู่บ้านประมาณ 2 ชั่วโมง 45 นาที

โครงสร้างพื้นฐาน

มีไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ใช้ทุกครัวเรือน มีโทรศัพท์สาธารณะจำนวน 2 ตู้ และประชาชนมีโทรศัพท์มือถือประมาณร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมด มีระบบน้ำประปาภูเขา โดยมีถังเก็บน้ำจำนวน 5 ถัง น้ำสะอาดและปลอดภัย

สำหรับการ

บริโภค

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ประชากร

หมู่บ้านปางหินฝนมีจำนวน 45 ครัวเรือน ประชากร 253 คน แยกเป็นชาย 123 คน และหญิง 130 คน หมู่บ้านปางหินฝนแบ่งเป็น 2 หมู่บ้านย่อย คือ บ้านปางหินฝน มีจำนวน 25 หลังคาเรือน และบ้านทุ่งหญ้า มีจำนวน 20 หลังคาเรือน ประชากรประกอบด้วยเผ่าม้ง (ร้อยละ 60) กะเหรี่ยง (ร้อยละ 25) คนเมือง (ร้อยละ 5) ลีวะ (ร้อยละ 5) ไทยใหญ่ (ร้อยละ 3) และจีนฮ่อ (ร้อยละ 2) มีจำนวนประชากรต่อครัวเรือน 6 คน

ชื่อหมู่บ้าน/ หย่อมบ้าน	หมู่ที่	เผ่า	จำนวน		จำนวนประชากร		
			ครัวเรือน	ครอบครัว	ชาย	หญิง	รวม
บ้านปางหินฝน	10		45		123	130	253
รวม					123	130	253

ผู้นำชุมชน

(ยังไม่มีข้อมูล)

การศึกษา

มีโรงเรียน 1 แห่งสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 150 คน และครู 10 คน ประชากรส่วนใหญ่จบ ป.6 บางส่วนจบ ม. 3

การสาธารณสุข

มีสถานีอนามัย ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน 1 แห่ง พบว่าเกษตรกรชอบดื่มสุรามาก (ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่รับจ้างหน่วยจัดการต้นน้ำปางหินฝน)

การประกอบอาชีพ

ประชาชนหมู่บ้านปางหินฝน มีอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม โดยมีพืชหลัก คือ กะหล่ำปลี มะเขือเทศ และข้าวไร่ และเลี้ยงโค อาชีพรอง คือ รับจ้าง

รายได้

ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 36,000 บาท ต่อครัวเรือนต่อปี

การถือครองที่ดิน

พื้นที่หมู่บ้านปางหินฝน ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แจ่ม และอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ (โซน C) โดยไม่มีเอกสารสิทธิ์

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประชาชนใช้พื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 2,000 ไร่ โดยมีที่ดินทำกินเฉลี่ยครัวเรือนละ 7 ไร่ ใช้ในการปลูกพืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพด ข้าวไร่ และพืชผัก เช่น กะหล่ำปลีและมะเขือเทศ ต่อเนื่องกันทุกปี โดยไม่มีเอกสารสิทธิ์

แหล่งเงินทุน

ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรแม่แจ่ม ซึ่งเกษตรกรเป็นสมาชิก และกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพบว่าเกษตรกรไม่ยอมส่งเงินคืน ส่วนเกษตรกรบ้านทุ่งหญ้า กู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

การรวมกลุ่มของเกษตรกร

ประชากรมีการตั้งกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่

1. กลุ่มผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ ได้รับการสนับสนุนจากโครงการแคร์ โดยจัดตั้งเป็นมูลนิธิรักไทย และสำนักงานอำเภอแม่แจ่มแนะนำทางวิชาการ

2. กลุ่มผู้ปลูกกาแฟอาราบิก้า ส่งเสริมโดยบริษัทวีพีพี โปรเกรสซีฟ จำกัด ซึ่งเข้าร่วมโครงการกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่อำเภออมก๋อย เข้ามาส่งเสริมเกษตรกรบ้านทุ่งหญ้าเมื่อปีที่แล้ว จำนวน 20 ราย ๆ ละ ประมาณ 5 ไร่ โดยปลูกร่วมกับพืชผักในแปลงสภาพที่โล่งแจ้ง ไม่มีไม้ร่มเงา ผ่านแหล่งเงินทุน คือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

3. กลุ่มแม่บ้าน ส่งเสริมโดยหน่วยจัดการต้นน้ำปางหินฝน เพื่อให้แม่บ้านรวมตัวกันทอผ้าพื้นเมือง มีจำนวน 10 ราย ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น

4. กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการสนับสนุนจากโครงการแคร์ และอบต.ปางหินฝน จะเริ่มกิจกรรมแรกคือปลูกป่าในวันแม่แห่งชาติที่จะถึง โดยทุกครัวเรือนเป็นสมาชิก

ผลผลิตทางการเกษตร

ผลผลิตทางการเกษตรของหมู่บ้านปางหินฝนได้แก่ ข้าวไร่ กะหล่ำปลี มะเขือเทศ ถั่วลิสงเตาและมันฝรั่ง ส้มเขียวหวาน เสาวรส และการเลี้ยงสัตว์ เช่น โค สุกร ไก่ และหมูหลุม

แหล่งท่องเที่ยว

ประเพณีปีใหม่ (กินวอ) ชาวเขาเผ่าม้ง
 ประเพณีปีใหม่ (คริสต์มาส) ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง
 ประเพณีปีใหม่ชาวเขาเผ่าลื้อ
 น้ำตกแม่หงาน
 ต้นไทรใหญ่ (อายุพันปี) บ้านแปะ
 ดอกบัวตองและทิวทัศน์บ้านดินขาว
 ดอกบัวตองและทิวทัศน์บ้านทุ่งหญ้า
 ทิวทัศน์บ้านไซโดซา โรงเรียนแม่ฟ้าหลวง
 อ่างเก็บน้ำแม่ต๋อม
 เดินป่าธรรมชาติแม่ต๋อม – แม่ลาน้อย

ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการพัฒนา

1. ด้านเศรษฐกิจ

ปัญหา

1. ราคาผลผลิตตกต่ำ และไม่มีตลาดรองรับชัดเจน
2. มีการใช้สารเคมีในการปลูกพืชผัก
3. มีการชะล้างพังทลายของหน้าดิน และดินถล่ม
4. ประชาชนยังมีหนี้สิน
5. วิทยุออกมารับจ้างในตัวเมืองเชียงใหม่เพิ่มขึ้นทุกปี
6. ชุมชนทั้ง 2 หมู่บ้านยังขาดความสามัคคี ไม่ค่อยให้ความร่วมมือกัน

ความต้องการ

1. ตลาดรับซื้อผลผลิต
2. แหล่งเงินทุน ในการประกอบอาชีพที่ต่อเนื่อง
3. ความรู้ทางการเกษตรในการปลูกพืชของโครงการหลวงที่เหมาะสม การลดการใช้สารเคมี และ

การปรับปรุงบำรุงดิน

ผู้ปฏิบัติงาน

นายวิชัย ปัตถมสิงห์ไชย

ผู้อำนวยการโครงการขยายผลโครงการหลวงปางหินฝน

นายโกเมธ จำภา

ผู้จัดการกลุ่มโครงการขยายผลโครงการหลวงปางหินฝน

นายมนตรี สมยศ

เจ้าหน้าที่โครงการขยายผลโครงการหลวงปางหินฝน

